

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **D. P. B. a. s.**, so sídlom v B. zastúpeného JUDr. M. C. advokátom, so sídlom v B., proti odporcovi **Ing. L. Č.**, bývajúcemu v B., zastúpenému JUDr. J. F., advokátom, so sídlom v B. o **40,23 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 7 C 235/2009 (pôvodne pod sp. zn. 31 Ro 43/2003) , o dovolaní odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 16. mája 2005 sp. zn. 6 Co 272/2004, 6 Co 273/2004, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 16. mája 2005 sp. zn. 6 Co 272/2004, 6 Co 273/2004 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava II uznesením z 19. decembra 2003 č. k. 31 Ro 43/2003 – 35 nepriznal odporcovi oslobodenie od súdneho poplatku za odpor (podaný proti platobnému rozkazu vydanému 28. 2. 2003 a odporcovi doručenému 21. 3. 2003). Po vyhodnotení listinných dôkazov predložených odporcom na preukázanie jeho osobných, majetkových a zárobkových pomerov a s prihliadnutím na povahu uplatneného nároku dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky v zmysle § 138 ods. 1 O. s. p. pre priznanie oslobodenia od súdneho poplatku.

Na odvolanie odporcu proti tomuto uzneseniu Okresný súd Bratislava II uznesením zo 7. júla 2004 č. k. 31 Ro 43/2003 – 51 odporcovi oslobodenie od súdneho poplatku za odpor proti platobnému rozkazu (vydanému 28. 2. 2003 a odporcovi doručenému 21. 3. 2003) nepriznal. Konštatoval, že napadnuté uznesenie (z 19. decembra 2003) vydané vyššou súdnou úradníčkou (na originály tohto uznesenia na čl. 35 označenie kto ho vydal chýba) je vecne správne, pretože u odporcu s prihliadnutím aj na výšku súdneho poplatku nie sú splnené zákonné podmienky pre oslobodenie (§ 138 ods. 1 O. s. p.) od jeho zaplatenia .

Krajský súd v Bratislave uznesením zo 16. mája 2005 sp. zn. 6 Co 272/2004, 6 Co 273/2005 odvolanie odporcu proti uzneseniu súdu prvého stupňa z 22. 12. 2003 (správne z 19. 12. 2003 - pozn. najvyššieho súdu) č. k. 31 Ro 43/03 – 35 odmietol ako oneskorene podané a uznesenie súdu prvého stupňa zo 7. júla 2004 č. k. 31 Ro 43/03 – 51 zrušil. V odôvodnení uviedol, že uznesenie vydané (čl. 35) vyššou súdnou úradníčkou bolo odporcovi doručené náhradným spôsobom v zmysle § 47 ods. 2 O. s. p. dňa 5. 2. 2004 , keď si zásielku (s uznesením) uloženú na pošte dňa 2. 2. 200 v lehote troch dní od jej uloženia nevyzdvihol. Zákonná lehota na podanie odvolania uplynula 20. 2. 2004 (kedy nadobudlo uznesenie právoplatnosť) a odporca podal odvolanie až 24. 2. 2004, teda po uplynutí zákonnej 15 dňovej lehoty (§ 204 ods. 1 O. s. p.). V dôsledku podania odvolania odporcu sa toto uznesenie nezrušilo zo zákona (§ 374 ods. 4 O. s. p.), pretože bolo podané oneskorene. Preto nebol dôvod , aby o žiadosti na priznanie oslobodenia od súdneho poplatku znova rozhodol sudca (uznesením zo 7. júla 2004) . Jeho rozhodnutie je potom bezpredmetné.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie odporca. Navrhol ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietal odňatie mu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) postupom odvolacieho súdu tým, že sa nedostatočne vysporiadal so skutočnosťou, či boli splnené podmienky náhradného doručenia uznesenia súdu prvého stupňa z 19. 12. 2004 (čl. 35) . Teda , či mu bola zásielka opätovne doručovaná a či bol vhodným spôsobom upovedomený o tom, že mu zásielku (po prvom neúspešnom pokuse o doručenie) príde doručovateľ doručiť znova s uvedením dňa a hodiny . Napokon zásielku (s uznesením) uloženú na pošte si prevzal v odbernej lehote , o čom svedčí aj dátum jej skutočného prevzatia na doručenke vrátenej súdu a odvolanie podal v zákonnej lehote 15 dní od doručenia uznesenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O. s. p.) . Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa , ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V danom prípade je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania, teda uznesenie, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z uvedených uznesení. Je preto podľa § 239 ods. 1, 2 O. s. p. neprípustné.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu vyplývajúcu z ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku či uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný , g/ rozhodoval

vylúčený sudca alebo bol nesprávne obsadený súd , ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. neboli dovolateľom namietané a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

So zreteľom na odporcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zaoberal jeho námietkou, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O. s. p. Teda, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím je aj uznesenie , ktorým odvolací súd nesprávne odmietne odvolanie ako oneskorene podané (R 23/1994).

Podľa § 204 ods. 1 O. s. p. (účinného do 30. 9. 2004) odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia uznesenia a do 30 dní od doručenia rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že za skutočnosť určujúcu začiatok lehoty na podanie odvolania treba považovať deň doručenia rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa § 47 ods. 1 O. s. p. (platného do 15. októbra 2008) do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých to ustanovuje zákon , a iné písomnosti, ak to nariadi súd.

Podľa ods. 2 ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde znovu doručiť v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Citované ustanovenie upravuje zákonnú fikciu doručenia, podľa ktorej sa za tam stanovených podmienok písomnosť považuje za doručенú, uplynutím trojdňovej lehoty počítanej odo dňa, kedy bola písomnosť uložená na pošte. Ide nepochybne o procesnú lehotu určenú podľa dní, za začiatok ktorej treba považovať deň po uložení písomnosti na pošte a ktorá končí uplynutím jej posledného dňa.

Pre vznik fikcie doručenia zakotvenej v citovanom ustanovení (... považuje sa posledný deň lehoty za deň doručenia ...) je potrebné splnenie stanovených podmienok, ktorými sú : a/ možnosť náhradného doručenia nie je zákonom vylúčená (napr. § 114 ods. 4 O. s. p.), b/ adresát písomnosti nebol pri doručovaní zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržoval, c/doručovateľ nezastihnutého adresáta vhodným spôsobom upovedomil, kedy príde písomnosť doručiť znovu (s uvedením dňa a hodiny), d/ druhý pokus o doručenie zostal bezvýsledný, e/ adresát písomnosti bol vhodným spôsobom upovedomený o uložení písomnosti na pošte alebo orgáne obce , f/ adresát si zásielku do 3 dní od upovedomenia nevyzdvihol.

Miesto, deň a spôsob doručenia zásielky sa preukazuje doručenkou , ktorú pošta vracia späť odosielaťúcemu súdu. Príslušnou poštou vystavená doručenka zachytávajúca postup pri doručení , vrátane údajov vyžadovaných ustanovením § 47 ods. 2 O. s. p. , osvedčuje pravdivosť toho, čo je v nej uvedené, ak nie je preukázaný opak. Doručenka vrátená súdu osvedčuje súdu vykonanie doručenia a čas doručenia, kým nie je preukázaný opak (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. júla 1992 sp. zn. 1 Cdo 37/1992). Tento dôsledok však môže nastať len vo vzťahu k tomu, čo je na doručenke uvedené. Pokiaľ doručenka neobsahuje údaj, že doručovateľ nezastihnutého adresáta vhodným spôsobom upovedomil, kedy mu príde písomnosť doručiť znovu s uvedením dňa a hodiny , nie je osvedčené, či táto podmienka náhradného doručenia bola splnená. V takomto prípade je povinnosťou súdu vykonať šetrenie na zistenie jej splnenia, pričom nie je povinnosťou účastníka , ktorému bolo doručované poštou , navrhnúť dôkazy na preukázanie svojho prípadného tvrdenia, že táto podmienka splnená nebola z dôvodu, že účastník nemá povinnosť preukazovať opak toho, čo nie je osvedčené. Preto záver súdu o účinnom náhradnom doručení bude možný len vtedy, ak bude spoľahlivo zistené, že boli splnené všetky podmienky stanovené zákonom (§ 47 ods. 2 O. s. p.).

Z obsahu spisu vyplýva, že uznesenie súdu prvého stupňa z 19. decembra 2003 , ktoré malo byť vydané vyššou súdnou úradníčkou (ktorá skutočnosť z čl. 35 nevyplýva a ktorou sa

odvolací súd ani nezaoberal) bolo doručované odporcovi do vlastných rúk na adresu jeho bydliska - Bajzova 4 Bratislava – najskôr 30. januára 2004 a potom opakovane 2. februára 2004, kedy bola zásielka (s uznesením) uložená na pošte a odporca si zásielku – uznesenie prevzal 11. februára 2004. Odvolanie proti nemu podal osobne na súde prvého stupňa 24. februára 2004 (čl. 37). Odvolací súd konštatoval doručenie uznesenia náhradným spôsobom v súlade s § 47 ods. 2 O. s. p. bez toho , aby skúmal , či boli splnené všetky podmienky náhradného doručenia vyplývajúce z tohto ustanovenia. To vrátane podmienky, že po nezastihnutí odporcu v mieste doručenia dňa 30. januára 2004 , ho doručovateľ vhodným spôsobom upovedomil , že mu zásielku príde doručiť znovu 2. februára 2004 vrátane hodiny doručenia. Len po vykonaní potrebného šetrenia vo vyššie uvedenom zmysle mohol odvolací súd dospieť k jednoznačnému záveru, či odporca podal alebo nepodal odvolanie v zákonom určenej lehote. Ak totiž nie je záver o dodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku preukázaný mimo rozumných pochybností, musí všeobecný súd vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol (III. ÚS 331/ 04 , III. 249/08). Keďže odvolací súd potrebné šetrenie v uvedenom smere nevykonal (resp. nevykonal žiadne šetrenie) je predčasný jeho záver o splnení podmienok náhradného doručenia uznesenia z 19. decembra 2003 odporcovi a následne aj záver o neopodstatnenosti rozhodnutia sudcom súdu prvého súdu zo 7. júla 2004 v zmysle § 374 ods. 4 O. s. p. v znení platnom do 30. 9. 2004, podľa ktorého proti rozhodnutiu vydanému povereným zamestnancom súdu v občianskom súdnom konaní možno podať odvolanie za rovnakých podmienok ako proti rozhodnutiu súdu. Ak je podané odvolanie proti rozhodnutiu, ktoré vydal vyšší súdny úradník, rozhodnutie sa tým zrušuje v celom rozsahu a o veci rozhodne sudca. To neplatí, ak bolo odvolanie podané oneskorene, bolo podané osobou, ktorá na podanie odvolania nie je oprávnená, smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné , smeruje len proti výroku o trovách konania, alebo ak odvolaniu môže úplne vyhovieť sudca, ak sa ním nezasiahne do práv iného účastníka konania. Ak bolo odvolanie vzaté späť pred začatím pojednávania, k zrušeniu rozhodnutia nedôjde a rozhodnutie sa stane právoplatným, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. O odvolaní , odmietnutí odvolania a o zastavení odvolacieho konania rozhodne sudca. Rozhodnutie sudcu sa považuje za rozhodnutie súdu prvého stupňa a možno ho napadnúť odvolaním.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že odporca dôvodne vytýka , že konanie a z neho pochádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu má vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 , 2 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. februára 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta